

BROMATOLOGIA I CHEMIA TOKSYKOLOGICZNA

Czasopismo poświęcone zagadnieniom badań
ochrony zdrowia i środowiska

Organ Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego

KWARTALNIK

Tom XLVIII

ROK 2015

REDAKCJA

Redaktor naczelny: prof. dr hab. *Anna Wędzisz*

KOMITET REDAKCYJNY

Dr hab. *J. Bertrandt* (Warszawa), prof. dr hab. *A. Brzozowska* (Warszawa), prof. dr hab. *H. Grajeta* (Wrocław), prof. dr hab. *R. Olędzka* (Warszawa), mgr inż. *G. Rychter* (Warszawa), prof. dr hab. *P. Szefer* (Gdańsk), prof. dr hab. *B. Urbanek-Karłowska* (Warszawa).

Adres Redakcji:

90-151 Łódź, ul. Muszyńskiego 1

Wydawca:

POLSKIE TOWARZYSTWO FARMACEUTYCZNE
00-238 Warszawa, ul. Długa 16

SKOROWIDZ ZA ROK 2015

PRACE DOŚWIADCZALNE

	Str.
Aktywność antyoksydacyjna i całkowita zawartość polifenoli w naparach kawy w zależności od jej rodzaju i sposobu przygotowania	278
Aktywność antyoksydacyjna soku i polifenoli z jagód aronii w hodowlach komórek linii V79	322
Aktywność przeciwutleniająca oraz jakość wytrawnych win czerwonych pozyskiwanych ze szczepu <i>Cabernet sauvignon</i>	242
Aktywność przeciwutleniająca wybranych owoców egzotycznych	407
Analiza oświadczeń zdrowotnych na etykietach płatków śniadaniowych	502
Analiza składu i jakości olejów lnianych tłoczonych na zimno	294
Analiza wybranych wskaźników jakości wód funkcjonalnych typu ACTIVE, BALANCE i BEAUTY	647
Analiza zagrożeń chemicznych żywności na podstawie raportów RASFF	283
Analiza zawartości i jakości tłuszczu w polskich smażonych chipsach ziemniaczanych	622
Antocyjany z jagód aronii jako związki antygenotoksyczne w hodowlach ludzkich limfocytów	258
Badania nad warunkami prowadzenia procesu rozdzielania substancji biologicznie aktywnych technikami elektrochromatografii planarnej ciśnieniowej oraz wysokosprawnej chromatografii cienkowarstwowej	382
Badanie spożycia kawy i herbaty oraz wykorzystania ich preparatów w aromaterapii kosmologii przez studentów	236
Całoziarnowa mąka jęczmienna w produkcji pieczywa prozdrowotnego	61
Choroby układu krążenia a spożycie jaj	81
Częstotliwość występowania nadwrażliwości pokarmowych wśród osób w wieku 10–30 lat – badania ankietowe	248
Dieta a testosteron w organizmie sportowca	88
Dietoprofilaktyka chorób współtowarzyszących niedoczynności tarczycy w wybranej grupie kobiet	690
Fizykochemiczne wyróżniki jakości wybranych miodów nektarowych	440
Jakość chrupek kukurydzianych wzbogaconych dodatkiem mąki z amarantusa, topinamburu i miąższu dyni	490
Kontrowersje związane ze stosowaniem suplementów diety w grupie dzieci zdrowych	59
Korzyści i zagrożenia związane z konsumpcją naturalnych zamienników sacharozy	1
Krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>) jako bioindykator skażenia środowiska fluorem obszarów Północno-Zachodniej Polski	766
Kwasy organiczne obecne w kiełkach grochu	300
Nawyki żywieniowe kobiet uczęszczających na zajęcia fitness	445
Niektóre składniki żółciaka siarkowego <i>Laetiporus sulfureus</i> (Bull.) Murrill	210
Ocena częstości spożycia ryb oraz wiedzy konsumentów dotyczącej roli białka ryb w żywieniu człowieka	736
Ocena jakości diet studentek dietetyki na podstawie wskaźnika DQI (diet quality index)	429
Ocena jakości i właściwości przeciwutleniających wybranych kaw rozpuszczalnych	568
Ocena nawyków żywieniowych studentów katowickich uczelni w zakresie spożycia wybranych produktów mrożonych	40
Ocena pobrania z dietą wybranych witamin przez młodzież w wieku 13–15 lat w zależności od płci oraz miejsca zamieszkania	747

Ocena podaży podstawowych składników odżywczych oraz wartość energetyczna diet redukcyjnych w wybranych czasopismach dla kobiet	25
Ocena poziomu zanieczyszczenia azotanami (III) i (V) suszonych roślin przyprawowych dostępnych w sprzedaży detalicznej	310
Ocena sposobu odżywiania osób chorych na cukrzycę typu 2	32
Ocena sposobu żywienia osób wykluczonych przebywających na terenie Poznania	328
Ocena sposobu żywienia dzieci w wieku 10–12 lat z terenu Wrocławia	718
Ocena spożycia alkoholu, kawy i palenia papierosów wśród kobiet w ciąży	578
Ocena wartości energetycznej i odżywczej jadłospisów starszych kobiet mieszkających w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym z uwzględnieniem ich sezonowości	376
Ocena wartości odżywczej białka na podstawie jego składu aminokwasowego w dietach studentek dietetyki	507
Ocena wiedzy i opinii rodziców/opiekunów dzieci w wieku przedszkolnym na temat oświadczeń zdrowotnych	433
Ocena wiedzy wybranej grupy osób na temat suplementów diety zawierających kwasy omega-3 i omega-6	350
Ocena wiedzy żywieniowej dotyczącej probiotyków wśród mieszkańców pogranicza Polski i Czech	590
Ocena wiedzy żywieniowej studentów PWSZ w Nysie	457
Ocena wpływu podawania jaj wzbogaconych w sprzężone trieny kwasu linolenowego (clna) na wytrzymałość kości i zawartość w nich wapnia u myszy genetycznie zmodyfikowanych apoe/ldlr	394
Ocena zależności pomiędzy spożyciem wybranych witamin i składników mineralnych a całkowitym potencjałem antyoksydacyjnym chorych na raka płuca	583
Ocena zawartości polifenoli w diecie młodych osób dorosłych	743
Ocena zawartości talu w wytypowanym przez wielkopolskich studentów – na podstawie ankiety – napoju energetyzującym	176
Ocena zawartości wapnia w gotowych produktach spożywczych przeznaczonych dla małych dzieci	463
Ocena zawartości wybranych mikroelementów w herbatach owocowych	274
Ocena zawartości żelaza, cynku, miedzi i manganu w substytutach mleka stosowanych w żywieniu wegan	270
Oznaczanie polifenoli i wybranych pierwiastków w kawie, herbacie i miodach	653
Oznaczanie witamin z grupy B w mleku	254
Parametry fizykochemiczne wody pitnej ze studni kopanych z terenu Podkarpacia	640
Pieczywo pszenno-owsiane – jakość i zawartość składników mineralnych (Ca, Mg, Fe, Zn i Cu)	367
Podaż wapnia, magnezu, fosforu i witaminy D w całodziennych racjach pokarmowych młodzieży gimnazjalnej – badania wstępne	305
Porównanie poziomu wiedzy żywieniowej studentów polskich i słowackich w zakresie źródeł pokarmowych wybranych składników odżywczych	49
Porównanie składu podstawowego oraz aktywności przeciwutleniającej młodych pędów w stosunku do korzeni buraka ćwikłowego (<i>Beta vulgaris</i> L.)	496
Porównanie właściwości antyoksydacyjnych i składu pierwiastkowego w wybranych odmianach borówki amerykańskiej	562
Poziom wybranych metali ciężkich (olów, kadm i rtęć) w marchwi ekologicznej w zależności od kraju pochodzenia	205
Produkty do smarowania pieczywa. Cz. II. Składniki – informacje na etykietach produktów	630
Profil kwasów tłuszczowych i pojemność przeciwutleniająca serów podpuszczkowych i twarogowych	188

Profil kwasów tłuszczowych w wybranych rodzajach przekąsek i produktów wygodnych . . .	388
Prozdrowotne działania olejów z lnu. Wnioski z badań w hodowlach komórkowych	522
Próba uzyskania zamienników tłuszczu mleka kobiecego na drodze przeestryfikowania enzymatycznego	265
Skład kwasów tłuszczowych, udział CLA oraz izomerów <i>trans</i> C18:1 i C18:2 w serach z produkcji ekologicznej	615
Stabilność oksydacyjna oleju słonecznikowego tłoczonego na zimno suplementowanego ekstraktami z roślin przyprawowych	423
Stan odżywienia dzieci w wieku 10–12 lat z Wrocławia	710
Stan odżywienia i sposób żywienia kobiet z rakiem sutka	128
Stan odżywienia, skład ciała, a sposób żywienia otyłych kobiet w wieku 60–85 lat, słuchaczek stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Szczecinie	724
Stosowanie suplementów diety przez osoby w wieku starszym	758
Stosowanie suplementów diety przez wybraną grupę kolarzy	159
Udział pojadania w żywieniu pacjentów szpitalnych	151
Wartość energetyczna i podstawowe składniki odżywcze w dietach pacjentów z łuszczycą . .	544
Wartość energetyczna pieczywa i jej zmiany w trakcie przechowywania	19
Wartość odżywcza i prozdrowotna brokułów z uprawy ekologicznej i konwencjonalnej	660
Wiedza a rzeczywistość – jak słuchaczki uniwersytetu trzeciego wieku przyjmują leki	372
Właściwości teksturalne ciastek kruchych wypieczonych na bazie tłuszczu przeestryfikowanego	557
Woda z „prywatnych” ujęć wody pitnej, jako czynnik ryzyka zdrowia człowieka, w świetle badań jej jakości na tle obowiązujących uregulowań prawnych	216
Wpływ aglomeracji i przechowywania na zawartość niezbędnych, nienasyconych kwasów tłuszczowych w preparatach z mleka w proszku	479
Wpływ bajkaleiny i wogoniny na liczebność populacji bocznej w komórkach raka piersi i raka jelita grubego	467
Wpływ diety niskowęglowodanowej i wysokobiałkowej (lchp) na przyrost masy ciała, a także wytrzymałość kości i zawartość w nich wapnia u szczurów szczepu Wistar	402
Wpływ dodatku roślin o korzystnym działaniu zdrowotnym w produkcji frytek na zawartość akrylamidu w gotowym produkcie	316
Wpływ metody obróbki hydrotermicznej na zawartość wybranych składników mineralnych w kaszach	196
Wpływ procesu fermentacji mlekowej na stężenie cynku i miedzi w zakwasach uzyskanych z różnych rodzajów zbóż i pseudozbóż	229
Wpływ produktów spożywczych na biodostępność składników mineralnych zawartych w suplementach diety w warunkach trawienia <i>in vitro</i>	452
Wpływ przechowywania na profil kwasów tłuszczowych w mlekozastępczych preparatach do żywienia niemowląt	605
Wpływ rodzaju ziarna zboża i stopnia jego przetworzenia na potencjalną biodostępność składników mineralnych w warunkach <i>in vitro</i>	74
Wpływ suplementacji diety sprzężonymi dniami kwasu linolowego na aktywność desaturaz ($\Delta 6$, $\Delta 5$) w mikrosomach wątrobowych szczurów z indukowanym procesem nowotworowym	533
Wpływ wybranych procesów technologicznych na zmiany zawartości witaminy C w kalafiorze zielonym <i>romanesco</i>	344
Wpływ zastosowania soli w produkcji chrupek kukurydzianych wzbogaconych dodatkiem niekonwencjonalnych surowców na wybrane cechy jakościowe	512
Wpływ zastosowanych diet na zmiany w zawartości wybranych pierwiastków w śledzionach szczurów z rakiem sutka	528

Wybrane wskaźniki stanu odżywienia, skład ciała oraz analiza racji pokarmowych osób przewlekłe psychicznie chorych, mieszkańców Domu Pomocy Społecznej	140
Wybrane właściwości fizyczne układów beta-laktoglobulina-palmitynian retinylu-trehaloza otrzymanych w postaci proszków metodą suszenia rozpyłowego i sublimacyjnego	334
Wydajność i skład oleju pozyskanego z pestek winogron	518
Zawartość cukrów w napojach bezalkoholowych, jako wyznacznik jakości produktów	182
Zawartość histaminy w produktach spożywczych zawierających ryby przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci	289
Zawartość kadmu i ołowiu w wybranych owocach egzotycznych	539
Zawartość rozpuszczalnych szczawianów w naparach herbat czarnych i zielonych	68
Zawartość witaminy B ₆ i B ₁₂ oraz kwasu foliowego w diecie pacjentów z tętniakiem aorty brzusznej	357
Zawartość wybranych związków odżywczych i biologicznie aktywnych w produktach z surowców niekonwencjonalnych – konopi siewnych (<i>Cannabis sativa L.</i>) oraz kasztanów jadalnych (<i>Castanea sativa mill.</i>)	573
Zawartość związków prozdrowotnych w ziemniakach odmian o różnej barwie miąższu	473
Zmiany histopatologiczne w wątrobie szczurów po narażeniu na mieszaniny polichlorowanych naftalenów – badania uzupełniające	773
Żywność dzieci w wieku poniemowlęcym z Trójmiasta i okolic.	
Cz. I. Częstość spożycia wybranych produktów spożywczych	412
Cz. II. Częstość spożycia wybranych produktów spożywczych przeznaczonych dla małych dzieci	418
Żywność dla niemowląt i małych dzieci – aktualne spojrzenie	550
Żywność funkcjonalna (prozdrowotna) w opinii klientów specjalistycznych sklepów z żywnością	166
Źródła wiedzy i zastosowanie przypraw ziołowych przez osoby dorosłe zamieszkujące okręg małopolski i śląski	594

PRACE POGLĄDOWE

Charakterystyka wybranych właściwości leczniczych cyjanobakterii z rodzaju <i>Arthrospira</i>	223
Charakterystyka żywieniowa stewii – aktualny stan wiedzy	11
Ksylitol – rola w diecie oraz profilaktyce i terapii chorób człowieka	340
Magnez aktualny stan wiedzy	677
Rola witaminy K w metabolizmie kości	106
Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne w żywności – aspekty prawne i analityczne	97
Wpływ błonnika na zróżnicowanie mikroflory jelitowej (mikrobiota jelit)	701
Wpływ inhibitorów pompy protonowej na gospodarkę wapniem i żelazem	484
Zalecenia dietetyczne w niedoczynności tarczycy przy współwystępowaniu choroby Hashimoto	117

RÓŻNE

Pamięci mgr Anny Rudnickiej i dr med. Krystyny Dłużniewskiej	601
Recenzja akademickiego podręcznika pt. „Chemia żywności” – praca zbiorowa pod redakcją Zdzisława E. Sikorskiego i Hanny Staroszczyk	783
Komunikat 1 – XXV Ogólnopolskie Sympozjum Bromatologiczne „Jakość Zdrowotna Żywności i Żywnienia”	785

AUTORZY

- Aleksiejczuk P. 544
 Ambroszczyk A. 496
 Ambroziak A. 605

 Baran M. 254
 Barańska M. 550
 Bartoń H. 229, 278, 601
 Bartos A. 32
 Bartosik E. 407
 Bator E. 25, 49
 Bawa S. 236
 Bąk-Sypień I. 242
 Bednarczyk J. 496
 Białek A. 533
 Bielawska M. 68
 Bielecka M.M. 605
 Biernat J. 710, 718
 Bilek M. 182, 216, 640
 Bienkiewicz M. 25
 Bieźanowska-Kopeć R. 248, 344
 Błaszczak E. 594
 Błońska-Fajfrowska B. 630
 Bobrowska W. 630
 Bobrowska-Korczak B. 254, 528
 Bolesławska I. 328, 388
 Borawska H.M. 407, 539, 544
 Borczak B. 344
 Brokos B. J. 258
 Broniecka A. 49, 710, 718
 Bronkowska M. 25, 49, 316, 710, 718
 Brzezicha-Cirocka J. 270, 274
 Bryś J. 265, 334, 479, 557
 Bułynko J. 19

 Cabała A. 166
 Całyniuk B. 457, 578, 590
 Cebulak T. 660, 667
 Chełmieniewicz A. 463
 Chłopicka J. 229, 278
 Chojnacka P. 283
 Ciborowska H. 601
 Ciecierska M. 283, 294, 440
 Ciemniwska-Zytkiewicz H. 265
 Cieślak E. 196, 747
 Cichosz G. 605
 Czaja J. 270
 Czajkowska-Mysiek A. 289, 310

 Czczot H. 605
 Czernicka M. 660, 667
 Człapka-Matyasik M. 11
 Czurak A. 407, 539
 Czyżewska K. 1
 Czyżyńska-Cichoń I. 394

 Darago A. 773
 Derewiaka D. 283, 294, 440, 568
 Derewniuk M. 372
 Dobrowolska-Iwanek J. 300
 Drahun A. 394
 Drużyńska B. 283, 440, 568
 Drzewicka M. 305
 Duda Z. 783
 Duda-Szymańska J. 773
 Dul L. 457
 Dyk A. 496
 Dzido H.T. 382

 Fenert B. 223
 Filipiak-Florkiewicz A. 166, 196, 394, 402, 747
 Flank M. 467
 Florczak J. 210
 Florkiewicz A. 166, 196, 394, 402, 747
 Fołta M. 229
 Fortuna M. 229
 Francik R. 518, 562
 Franczyk-Żarów M. 394, 402
 Frąk A. 452
 Fugiel J. 140

 Gajewska M. 310
 Gałoch A. 773
 Gawor E. 305
 Gąsiorowski K. 258, 322, 467, 522
 Gąstoł M. 518
 Gertchen M. 316
 Gębarowski T. 322, 467, 522
 Gębczak K. 522
 Giezek M. 724
 Glibowski P. 81
 Głąbska D. 376
 Główka A. 328
 Goluch-Koniuszy Z. 128, 140, 724
 Golecki M. 583

- Górska A. 265, 334, 479, 557
Grabka D. 300
Grabowska J. 653
Grajeta H. 305, 583
Gramza-Michałowska A. 11
Grembecka M. 274, 340
Grochowska-Niedworok E. 457
Grupińska J. 1
Grużewska A. 743
Grzelak T. 1
Grzych-Tuleja E. 747
- Habanova M. 49
Hartman-Petrycka M. 630
Hasiewicz-Derkacz K. 522
- Iwańczuk M. 622
- Jagielski P. 594
Jakubowski D. 361
Jankowska R. 583
Jezusek M. 274
Jurek N. 653
- Kamińska M. 270
Kapusta I. 660, 667
Kapusta-Duch J. 196, 248, 344
Karbowska B. 176
Karczewski J. 357
Karmańska A. 106, 210, 350, 677
Karwowska A. 357
Karwowska Z. 701
Karwowski B. 210, 242, 350, 677
Kasperek R. 452
Kawicka A. 429, 507
Kawka A. 74, 361, 367
Kilanowicz A. 773
Kimsa-Dudek M. 372
Kita A. 316, 473, 490, 512
Klepacz M. 528
Klimczak M. 773
Kołota A. 376
Kondratowicz-Pietruszka E. 518
Konikowska K. 429, 507
Kopciał E. 382
Kopeć A. 747
Koronowicz A. 496
Kosacka M. 583
Kosewski G. 388
- Kostecka J. 59
Kostecka M. 59, 758
Kostogryś B.R. 394, 402
Kościuk M. 407, 539
Kowalska D. 265
Kowalska H. 557
Kowalska J. 283, 294, 568
Kozirok W. 412, 418
Kozłowska M. 423
Kramkowska M. 1
Krawczyk W. 568
Krejpcio Z. 74, 367
Krośniak M. 518, 562
Król E. 74, 367
Krygier K. 622
Kubiak J. 429
Kuchta A. 270
Kudlik M. 433
Kukułowicz A. 736
Kulczyński B. 11
Kulma A. 522
Kurianiuk A. 357
- Lebiedowska A. 630
Lebiedzińska A. 88, 270
Leszczyńska J. 32, 97, 289
Leszczyńska T. 248, 344, 496, 747
Lipiec K. 19
Lisiecka A. 242
- Łapiński R. 357
Łącka A. 68
Łuczyńska J. 205, 502
Łukasik M. 533
- Majak I. 32
Majchrzak K. 701
Majewska E. 283, 294, 440, 568
Małczyk E. 40, 445, 457, 578, 590
Małek K. 640
Marcinek K. 74, 367
Markiewicz-Żukowska R. 407
Marzec A. 382
Marzec Z. 382, 452
Mazurek D. 19, 578, 710, 718
Mądrzak J. 573
Melech M. 590
Michota-Kotulska E. 117, 159
Miedzianka J. 316, 473, 490, 512

- Milewska E. 159
Mielnik K. 445
Misiarz M. 445, 457, 578
Misztal-Szkudlińska M. 463
Moreira H. 322, 467, 522
Mroczkowska B. 412, 418
- Naliwajko K.S. 407, 544
Nemś A. 473
Niedziela A. 278
Niczyporuk M. 544
- Ochrem A. 188
Oleksiak P. 294
Olędzka R. 254
Ostrowska J. 544
Ostrowska-Ligeża E. 265, 334, 479, 557
Oszmiański J. 322
- Paszczyk B. 205, 615
Paško P. 484
Patelska A. 361, 367
Pawelczyk K. 583
Pawłowska-Góral K. 372
Perłowski J. 407, 539
Pęksa A. 316, 473, 490, 512
Piasna E. 496
Piecyk M. 433, 502, 573
Pieszko C. 653
Piotrowska E. 710, 718
Piekło B. 248
Płaczkowska S. 583
Porębska I. 583
Przybyłowski P. 647
Przysławski J. 328, 388
Puchalski Cz. 660, 667
Pustkowiak H. 188
Puścion-Jakubik A. 539
Pysz M. 747
- Ratajczak D. 40
Regulska-Iłow B. 429, 507
Rodack T. 562
Różańska D. 429, 507
Ryndak K. 583
Rytel E. 316, 490, 512
- Sadowska J. 151, 690
Sady M. 394, 402
- Salicki W. 766
Salomon A. 429, 507
Satora A. 518
Schlegel-Zawadzka M. 594
Skórkoska-Telichowska K. 522
Skrajnowska D. 254, 528
Skrzypiec A. 151
Skrzypińska-Gawrysiak M. 773
Skrzypkowska N. 647
Słowianek M. 97
Smółka B. 578
Socha K. 539, 544
Soroczyńska J. 539
Sosnowski S. 182, 640
Sroka S. 562
Stachowicz A.M. 88
Stańczak A. 677
Stasiuk E. 647
Stawarska A. 533
Stawska A. 690
Stragierowicz J. 773
Suliburska J. 74, 367
Synowiec-Wojtarowicz A. 372
Szalast-Pietrzak A. 452
Szciodrowska A. 32
Szefer P. 270, 274, 463
Szuba A. 507
Szulc K. 334
Szydlík J. 407, 539
Szyjka A. 322, 467
- Tajner-Czopek A. 316, 490, 512
Tarasiuk I. 407, 539
Tądel M. 350
Tokarz A. 254, 528, 533
Tomasiak N. 81
Tońska E. 205
Topolska K. 166, 196, 394, 402, 747
Torbic G. 407, 539
- Wacewicz M. 544
Walczak M. 1
Weker H. 550
Wezgraj A. 236
Więch M. 550
Wilka H. 550
Wirkowska-Wojdyła M. 265, 334, 479, 557
Witkowska M.A. 743
Włodarek D. 376

- Wojtanowska-Krośniak A. 562
 Wołosiak R. 294, 440, 568
 Wołosz A. 484
 Worobiej E. 573
 Wójcik-Jackowski S. 216
 Wybrańska I. 394, 402
 Wyka J. 19, 49, 316, 457, 445, 578, 590, 710, 718
 Wyszogrodzka-Koma L. 452

 Zabłocka-Słowińska K. 583
 Zachwieja Z. 484
 Zagrodzki P. 562
 Zaguła G. 660, 667
 Zakrzewska E. 117

 Zapletal P. 188
 Zatońska K. 507
 Zegan M. 117, 159
 Zembrzuski W. 176
 Zgoła I. 242
 Zołoteńka-Synowiec M. 445, 578, 590
 Zujko E.M. 743
 Zwolińska-Wcisło M. 484
 Zychnowska M. 622

 Żontala K. 423
 Żwirska J. 594
 Żychlińska-Buczek J. 188
 Żyła K. 594